

VALGdirektoratet

Introduksjon til valg

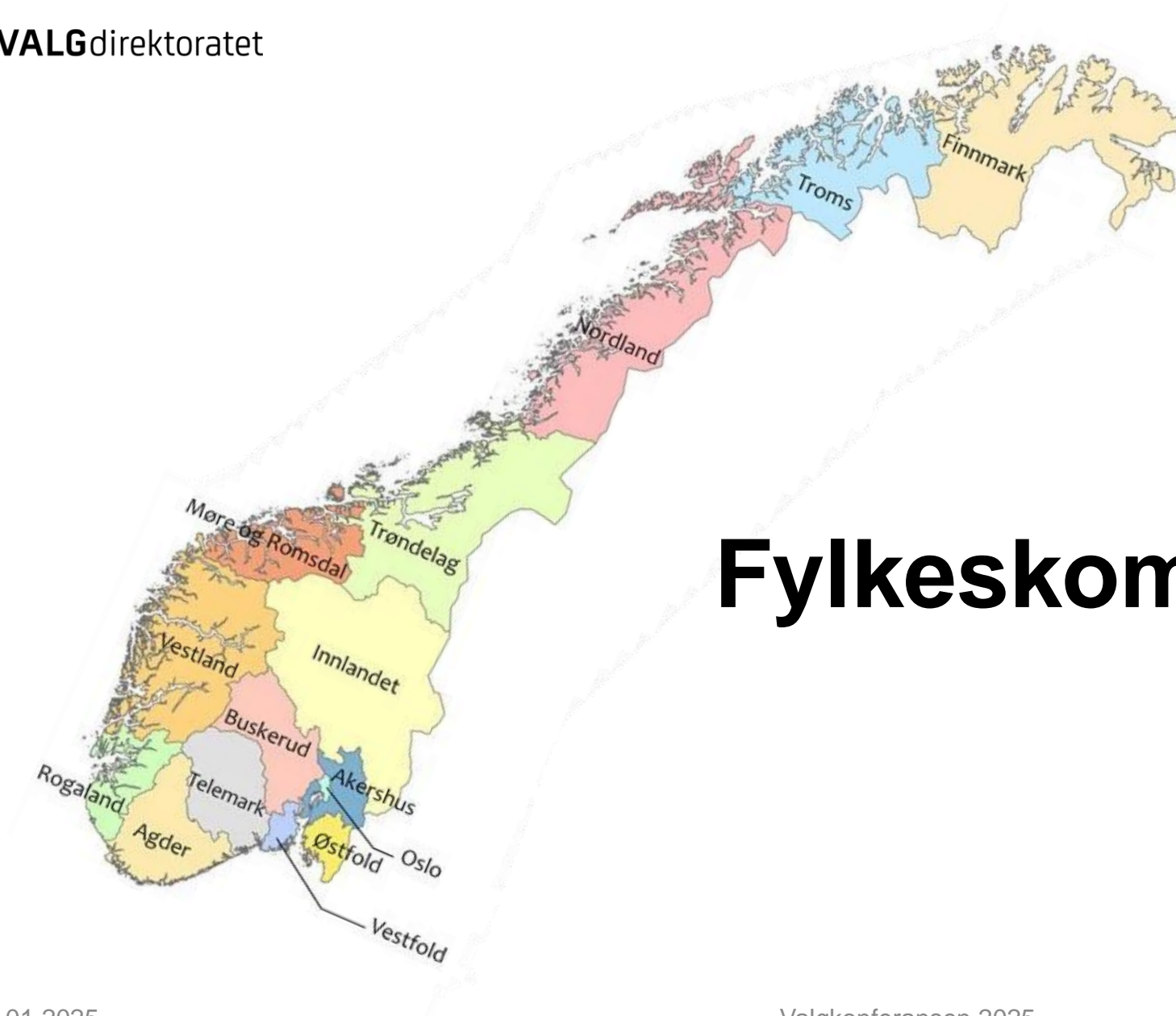
Anders Skaalgaard og Mina Izadifar

Hvem gjør hva?

Valglokale

Kommunene

Fylkeskommunene

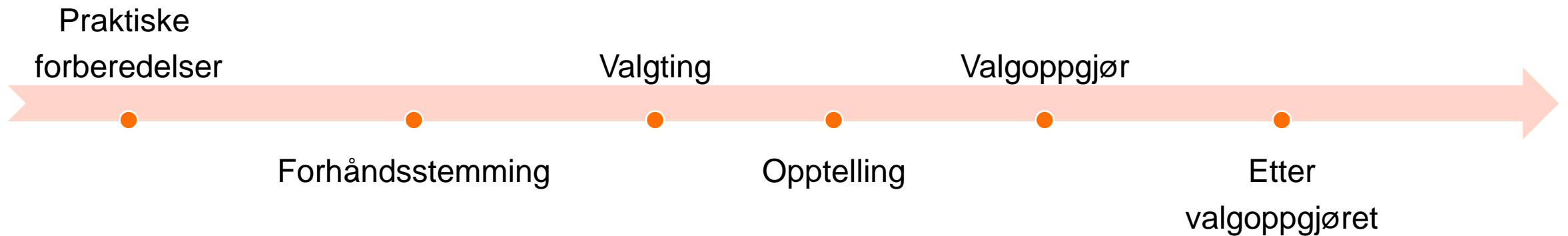
Valgdirektoratet

Kommunal- og distriktsdepartementet

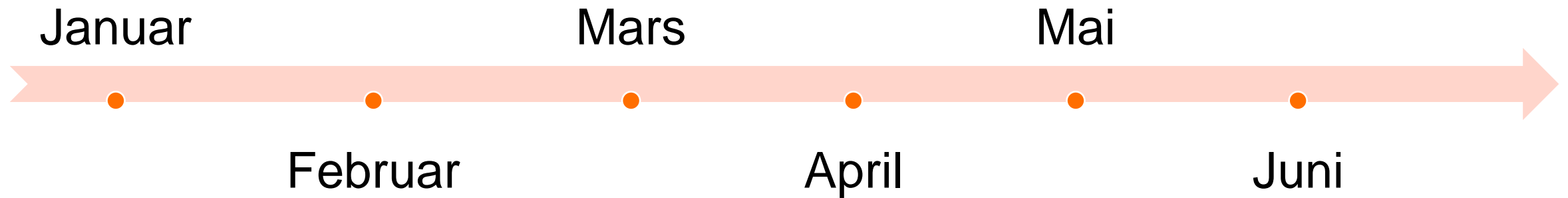
Kommuner + Fylkeskommuner + Valgdirektoratet + KDD =

Valgår i kommunen

Valgår i kommunen

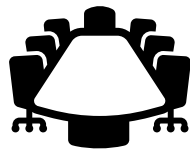

Praktiske forberedelser

Praktiske forberedelser

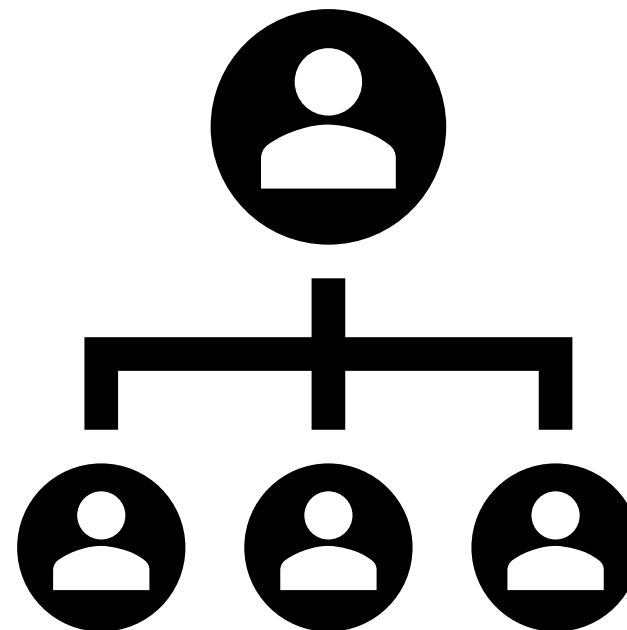
Delegert myndighet fra valgstyret

Prinsipielle saker

Ikke-prinsipielle saker

Prinsipielle saker

- Vedta stemmesteder, stemmekretser og åpningstider
- Bestemme om det ved enkelte forhåndsstemmesteder skal benyttes stemmeseddelkonvolutt
- Behandle forkastelser av stemmegivninger og stemmesedler
- Behandle klager ved valget

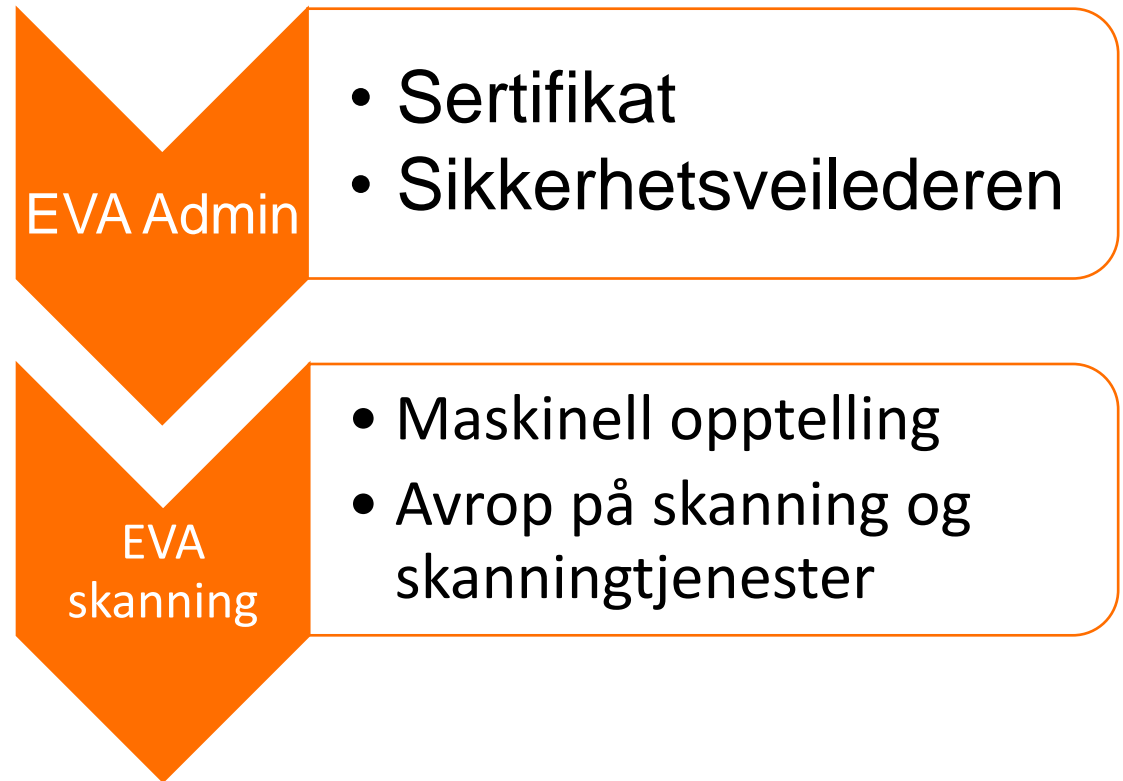

Hva kan delegeres?

Ikke-prinsippielle saker

- rekruttere valgmedarbeidere, stemmemottakere og ledere og nestledere til valglokalene
- rigge valglokaler
- skrive ut utleggingsmanntall og legge dette til offentlig ettersyn
- lage rutiner for oppbevaring av valgmateriell
- registrere stemmegivninger i EVA
- legge inn opptellinger i EVA
- føre protokoll av valggjennomføringen

Elektronisk valgadministrasjonssystem

Rekruttering og opplæring av valgmedarbeidere

- Hvor mange skal rekrutteres?
- Hvordan rekruttere?
- Hvem kan rekrutteres?
- Opplæring

Valgmateriell

Valgmateriell fra Valgdirektoratet

- Blanke informasjonskort om velger og stemmeseddelkonvolutter
- Beredskapskonvolutter
- Partistemmeseddel med punktskrift
- Valgplakater som henges opp i valglokalene

Valgutstyr

Informasjon til velgere

Korrekt, sikker, åpen og tillitsskapende valggjennomføring

Foto: Valgdirektoratet

Grunnlagsdata

Grunnlagsdata

 Målform	
 Manntall på valgting	
 Opptellingsmåter	
 Skanning	
 Forhåndsstemmesteder	
 Stemmesteder for valgting	
 Tellekretser	
 Valgstyrets medlemmer	
 Valgstyrets adresse	
 Ansvarlig for valglokale	

▲ Målform	🔒
▲ Manntall på valgting	🔒
▲ Opptellingsmåter	🔒
▲ Skanning	
▲ Forhåndsstemmesteder	🔒
▲ Stemmesteder for valgting	🔒
▲ Tellekretser	🔒
▲ Valgstyrets medlemmer	
▲ Valgstyrets adresse	🔒
▲ Ansvarlig for valglokale	

Målform	
Manntall på valgting	
Opptellingsmåter	
Skanning	
Forhåndsstemmesteder	
Stemmesteder for valgting	
Tellekretser	
Valgstyrets medlemmer	
Valgstyrets adresse	
Ansvarlig for valglokale	

Målform

Velg ønsket målform

Dette valget påvirker informasjon ut til velgerne, slik som stemmesedler og rapporter.

✓ Norsk bokmål
Nynorsk

Norsk bokmål ▲ [Hjelp](#) [Bytt rolle](#) [Logg ut](#)

Norsk bokmål

Nynorsk

⚠ Målforn	📄
⚠ Manntall på valgting	📄
⚠ Opptellingsmåter	📄
⚠ Skanning	
⚠ Forhåndstemmesteder	📄
⚠ Stemmesteder for valgting	📄
⚠ Tellekretser	📄
⚠ Valgstyrets medlemmer	
⚠ Valgstyrets adresse	📄
⚠ Ansvarlig for valglokale	

⚠ Manntall på valgting

Hvilken type manntall skal kommunen bruke på valgdagen?

- Elektronisk
- Papir

▲ Målform	🔒
▲ Manntall på valgting	🔒
▲ Opptellingsmåter	🔒
▲ Skanning	
▲ Forhåndsstemmesteder	🔒
▲ Stemmesteder for valgting	🔒
▲ Tellekretser	🔒
▲ Valgstyrets medlemmer	
▲ Valgstyrets adresse	🔒
▲ Ansvarlig for valglokale	

▲ Opptellingsmåter

Forhåndsstemmer - fra valglokalene

- Sentralt - fordelt på krets

Valgtingsstemmer - fra valglokalene

- Lokalt - fordelt på krets

Forhåndsstemmer - øvrige

- Sentralt - samlet

Valgtingsstemmer - øvrige

- Sentralt - samlet

Forhåndsstemmer - telt etter kl. 17 dagen etter valgdagen

- Sentralt - samlet

✓ Ferdig

▲ Målform	🔗
▲ Manntall på valgting	🔗
▲ Opptellingsmåter	🔗
▲ Skanning	🔗
▲ Forhåndsstemmesteder	🔗
▲ Stemmesteder for valgting	🔗
▲ Tellekretser	🔗
▲ Valgstyrets medlemmer	🔗
▲ Valgstyrets adresse	🔗
▲ Ansvarlig for valglokale	🔗

Skanning

Skal dere skanne stemmesedler?

Ja

Nei

 Redigere

 Lagre

▲ Målform	🔒
▲ Manntall på valgting	🔒
▲ Opptellingsmåter	🔒
▲ Skanning	🔒
▲ Forhåndsstemmesteder	🔒
▲ Stemmesteder for valgting	🔒
▲ Tellekretser	🔒
▲ Valgstyrets medlemmer	🔒
▲ Valgstyrets adresse	🔒
▲ Ansvarlig for valglokale	🔒

▲ Skanning

Skal dere skanne stemmesedler?

- Ja
 Nei

Ansvarlig for skanning

Søk opp eller fyll inn informasjon om hovedansvarlig for skanning i (fylkes)kommunen. Det er denne personen som vil bli kontaktet av Valgdirektoratet i forbindelse med skanning-relaterte saker.

+ Søk etter eksisterende bruker

Navn *

Telefonnummer *

E-post *

⚙ Redigere

✓ Lagre

Skanningleverandør

Velg skanningleverandør ▼

Skanningsamarbeid

Deltar din (fylkes)kommune i et skanningsamarbeid? *

- Ja
 Nei

⚠ Forhåndsstemmesteder

Legg til minst ett sted for mottak av forhåndsstemmer

Forhåndsstemmested

Adresse

Navn *

Allment tilgjengelig lokale?

Ja

Nei (fengsel, sykehjem, ambulerende e.l.)

Valglokalets inngangsparti er ikke tilstrekkelig tilrettelagt iht. valgloven § 6-7. Velgere kan derfor trenge hjelp til å ta seg inn i valglokalet.

Gatenavn *

Postnr * **Sted ***

Gps-koordinater *

Lagre

⚠ Målform	🔗
⚠ Manntall på valgting	🔗
⚠ Opptellingsmåter	🔗
⚠ Skanning	🔗
⚠ Forhåndsstemmesteder	🔗
⚠ Stemmesteder for valgting	🔗
⚠ Tellekretser	🔗
⚠ Valgstyrets medlemmer	🔗
⚠ Valgstyrets adresse	🔗
⚠ Ansvarlig for valglokale	🔗

Stemmesteder for valgting

Kretser (3)

- ✓ 3405 - Lillehammer
- ✓ 0001 - Sentrum
- ✓ 0002 - Jørstadmoen
- ✓ 0003 - Vingar

Stemmested

Navn *
Håkons Hall

Gatenavn *
Nordsetervegen 45

Postnr * Sted *
2618 Lillehammer

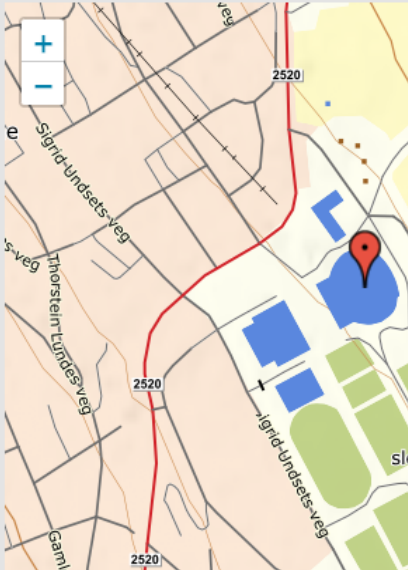
Gps-koordinater *
61.12388, 10.47403

Åpningstider *

19.11.2025	00.00	➔	23.59
20.11.2025	00.00	➔	21.00

Særskilt åpningstid

[Redigere](#)

- ⚠ Målfom
- ⚠ Manntall på valgting
- ⚠ Opptellingsmåter
- ⚠ Skanning
- ⚠ Forhåndsstemmesteder
- ⚠ Stemmesteder for valgting**
- ⚠ Tellekretser
- ⚠ Valgstyrets medlemmer
- ⚠ Valgstyrets adresse
- ⚠ Ansvarlig for valglokale

▲ Målform	🔒
▲ Manntall på valgting	🔒
▲ Opptellingsmåter	🔒
▲ Skanning	
▲ Forhåndsstemmesteder	🔒
▲ Stemmesteder for valgting	🔒
▲ Tellekretser	🔒
▲ Valgstyrets medlemmer	
▲ Valgstyrets adresse	🔒
▲ Ansvarlig for valglokale	

▲ Valgstyrets medlemmer

Medlemmer

Nr	Ansvarsområde	Navn	Adresse	Poststed	Handlinger
1	Leder	UVIRKSOM PEDAL			Rediger Slett
2	Nestleder	LITEN ABAKUS			Rediger Slett
3	Styrets sekretær	EFFEKTIV MARK			Rediger Slett
4	Medlem	STOR FISK			Rediger Slett

+ Opprett medlem

▲ Målform	🔒
▲ Manntall på valgting	🔒
▲ Opptellingsmåter	🔒
▲ Skanning	
▲ Forhåndsstemmesteder	🔒
▲ Stemmesteder for valgting	🔒
▲ Tellekretser	🔒
▲ Valgstyrets medlemmer	
▲ Valgstyrets adresse	🔒
▲ Ansvarlig for valglokale	

▲ Valgstyrets adresse

Legg til valgstyrets adresse

Valgstyret i Lillehammer

Postadresse *

Tinghaugveien 16

Postnr * 3140 **Sted *** Nøtterøy

[Lagre](#) [Avbryt](#)

[✓ Ferdig](#)

- ▲ Målform
- ▲ Manntall på valgting
- ▲ Opptellingsmåter
- ▲ Skanning
- ▲ Forhåndsstemmesteder
- ▲ Stemmesteder for valgting
- ▲ Tellekretser
- ▲ Valgstyrets medlemmer
- ▲ Valgstyrets adresse
- ▲ Ansvarlig for valglokale

✓ Ansvarlig for valglokale

Kretser (3)

- ✓ 0001-Sentrum
- ✓ 0002-Jørstadmoen
- ✓ 0003-Vingar

Medlemmer Sentrum

Nr	Ansvarsområde	Navn	Adresse	Poststed	Handlinger
1	Leder	Turid Andersen			Rediger Slett
2	Nestleder	Finn Olsen			Rediger Slett

+ Opprett medlem

Godkjenne grunnlagsdata

- Når alle punkter er utfyllt
- Kontakt Valgdirektoratet om noe er feil
- 31. mai er fristen – og den er absolutt!

✓ Målform	🔒
✓ Manntall på valgting	🔒
✓ Krav til listeforslag	🔒
✓ Opptellingsmåter	🔒
✓ Skanning	
✓ Forhåndsstemmesteder	
✓ Stemmesteder for valgting	🔒
✓ Valgkort	🔒
✓ Valgstyre	
✓ Stemmestyre	

Stemmeperioden

Valget er i gang!

Stemming – hva går det ut på?

- Utleggingsmanntall
- Frie, hemmelige og tillitsskapende
- Hvem kan stemme?
- Hvordan foregår egentlig stemmingen?
 - Velgeren avgir én stemme
 - Velgere krysses av i manntallet

Forhåndsstemming

Hva består det av og hva er ditt ansvar?

Forhåndsstemmeperioden og ditt ansvar

- Tidligstemming
- Forhåndsstemming
- Utenriksstemming
- Behandling av forhåndsstemmer i konvolutt
- Veilede velgere og gi assistanse i valglokalet
- Forhindre velgerpåvirkning
- Oppbevaring og håndtering av valgmateriell

Tidligstemming

Forhåndsstemming

Foto: Valgdirektoratet

- 11. august
- To stemmemottakere
- Velgere som stemmer i hjemkommunen
- Velgere som stemmer utenfor hjemkommunen
- Helse- og omsorgsinstitusjoner
- Ambulerende stemming
- Utenriksstemming
- Registrering av konvoluttstemmer

Veiledning og assistanse

Oppbevaring av valgmateriell

Valgdag

Stemming på valgdagen

- Leder og nestleder har overordnet ansvar i valglokalet
- Alle velgere må stemme i sin hjemkommune
- Stemmegivningene legges rett i urne, med noen unntak

I valglokalet på valgdagen

- Veiledning og assistanse
- Forhindre velgerpåvirkning
- Valgobservasjon
- Innsyn i valgprosessen

Hva er ditt ansvar?

- Tilrettelegge for valgobservasjon
- Rutiner for håndtering og oppbevaring av valgmateriell og stemmegivninger

Pause

Opptelling

Opptelling

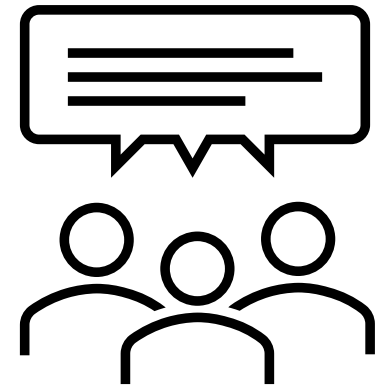
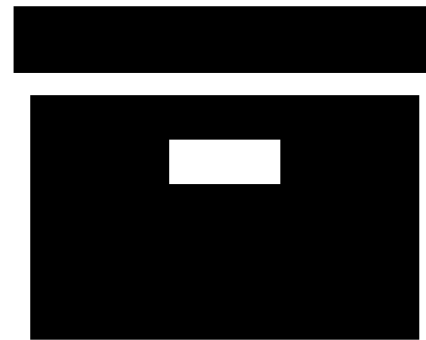
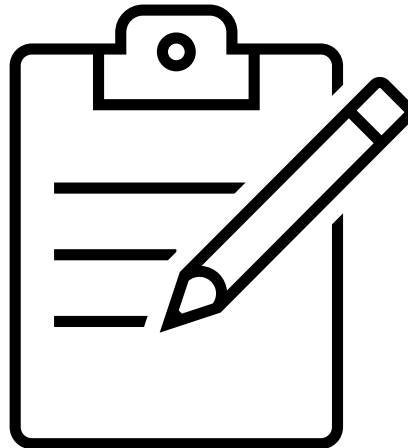
- Forhåndsstemmer og valgtingsstemmer telles hver for seg
- Alle stemmer skal telles to ganger – første og andre opptelling
- Manuell første opptelling

Skjerm bilde fra veiledningsfilmen *gjennomføring av opptelling*

Etter kommunens opptelling

- Protokollering
- Arkivering
- Klagebehandling

Valgoppgjør

Hvem ble valgt?

Valgoppgjør

- Fylkeskommunens oppgave
- Mandatfordeling
 - Distriktsmandater
 - Utjevningsmandater
- Kandidatkåring

Hjelpemidler

Alt du trenger for å jobbe med valg!

Hjelpemidler

- Valgmedarbeiderportalen – alt du trenger å vite om valg!
- Opplæringspakker
 - Veiledere
 - Veiledningsfilmer
 - Opplæringspakker til valgmedarbeidere
- Direkte opplæring
 - Valgkonferansene
 - Prøvevalg
 - Fagdager
- ~~Valghåndboken~~
- Kontaktsenter

Valgmedarbeiderportalen

Spørsmål?

VALGdirektoratet

[Valg.no](https://valg.no)

[Valgmedarbeiderportalen.no](https://valgmedarbeiderportalen.no)